

Participatiebeleid Dilbeek

Toelichting Gemeenteraadscommissie 12 mei 2026

inhoud van deze toelichting

- Participatiebeleid in Dilbeek: beleidsvisie
- Van visie naar beleid:
 - Instrumenten en interne organisatie
 - Doelstellingen 2026
- Inzoomen op het participatiereglement

Even opfrissen ...

2020-2022: voorbereiding
nieuw participatiemodel

12/2022: GR-besluit
Geen beleidsplan, wel
vastleggen basisprincipes

2023-2025:
Start participatieconsulent
Opbouwfase
(+ opmaak nieuw MJP)

2026:
Beleidsvisie, beleidsplan en
reglement

Participatiebeleid in Dilbeek: onze leidende principes

Participatiebeleid Dilbeek – onze MISSIE

1. Wat is participatie?

De bredere samenleving is, op initiatief van de gemeente of op eigen initiatief, betrokken bij het (agenderen, voorbereiden, beslissen, uitvoeren en evalueren van) beleid van de gemeente

2. Wat is onze missie?

We geloven dat de betrokkenheid van de bredere samenleving bij het maken van ons beleid dat **beleid beter maakt** en de **samenleving versterkt**

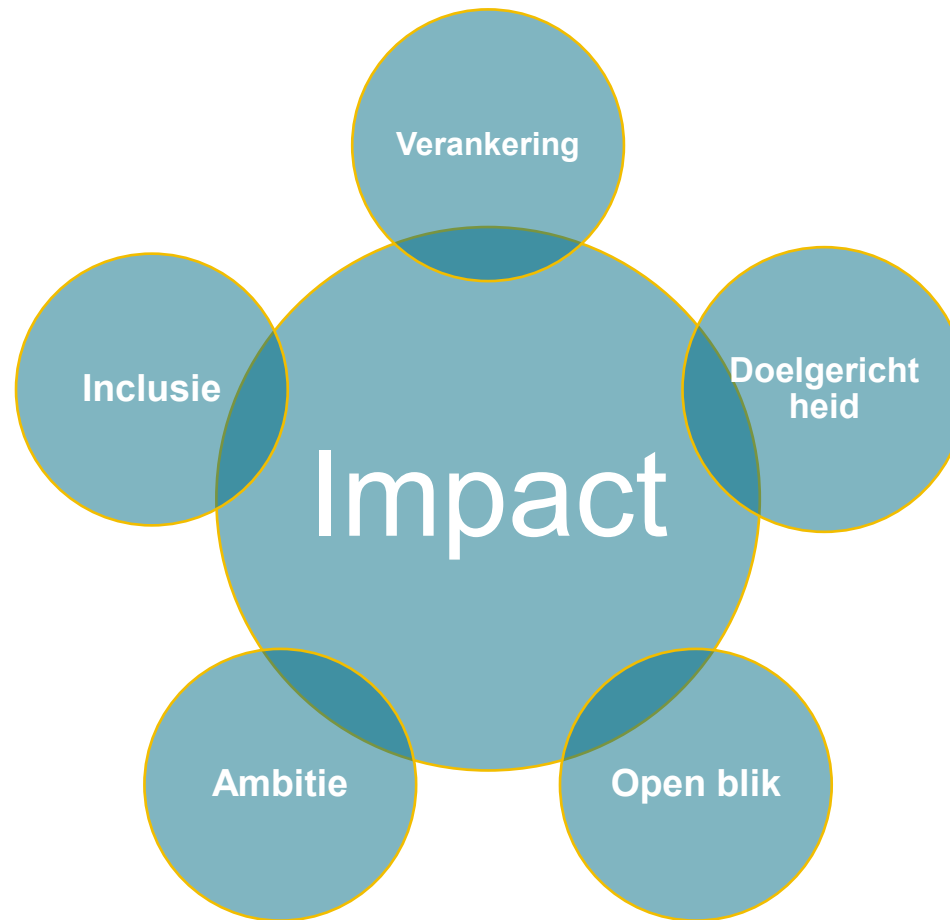
Participatiebeleid Dilbeek – onze MISSIE

Fases in het maken van beleid

Meer inspraak van burgers
↓

	Agendering / prioritering van beleid	Vorbereiden van beleid	Beleidsbeslissing nemen	Beleid uitvoeren	Beleid evalueren
Informeren	Informatie over de voorbereiding van een nieuw MJP			Infosessie over herinrichting stationsomgeving	
Consulteren	Burgerbevraging MJP	Online bevraging rond mentaal welzijn bij jongeren	Openbare onderzoeken	Tevredenheid en ervaringen monitoren bij loketten burgerzaken	Evaluatie van project Boekenstoet met kinderen, ouders, leerkrachten
Adviseren	Memorandum Gecoro voor het MJP	Workshops ter voorbereiding van nieuwe erkennings- en subsiereglementen			
Samen beslissen			Jury projectsubsidies verenigingen		
Zelf beslissen	Burgers zetten voorstellen op de agenda van de gemeenteraad				

Participatiemodel Dilbeek - VISIE

**Visie: legt vast waar we voor staan,
wat voor ons succes is**

Participatiemodel Dilbeek - visie

We **verankeren** participatie structureel in ons beleidswerk, om hierin **doelgericht** de bredere samenleving te kunnen betrekken, met een **open blik**, **ambitie** en **aandacht voor ieders eigenheid**.

VERANKERING: participatie breed verweven in onze organisatie

- We zetten processen, afspraken, ondersteuning op om te kunnen participeren
- We staan open voor samenwerking rond alle thema's, in alle fases

DOELGERICHTHEID: doelgericht samenwerken

- Vertrekken vanuit wat/wie nodig is en een meerwaarde biedt
- Met duidelijk speelveld en gepaste participatiegraad
- Juiste mensen op het juiste moment
- Gepaste methodes

Participatiemodel Dilbeek - visie

We **verankeren** participatie structureel in ons beleidswerk, om hierin **doelgericht** de bredere samenleving te kunnen betrekken, met een **open blik**, **ambitie** en **aandacht voor ieders eigenheid**.

Met OPEN BLIK

- Brede blik op verschillende soorten kennis en informatie
- We kijken voorbij de usual suspects
- Kruisbestuiving en leren van elkaar
- Burgers versterken

Met AMBITIE

- We durven burgers vroeg en diepgaand te betrekken
- We durven innoveren en experimenteren om te leren

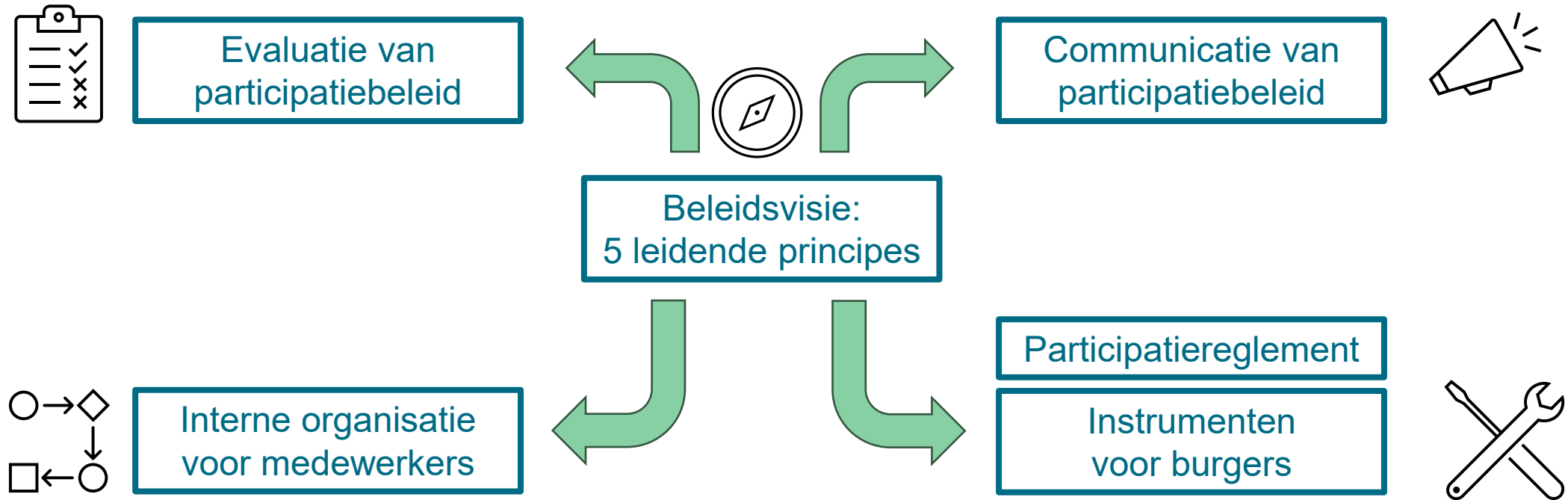
INCLUSIE: met oog voor ieders eigenheid

- Aanpak en communicatie aangepast aan betrokkenen
- Positief en respectvol klimaat

Van visie naar beleid

Beleidsprincipes zijn het fundament van een groter geheel

Visie als kern voor ons participatiebeleid

Elementen beleidsparticipatie in detail

Interne organisatie

Afspraken per instrument

- **Concrete vertaling** van visie en principes naar elk instrument
- De **processen, tools, rolverdeling** die nodig zijn om instrument te doen werken

Ondersteuning (algemeen en per instrument)

- 1^e lijn: **basisprincipes** participatiebeleid als **kompas**
- 2^e lijn: **passieve ondersteuning** voor zelfstandig gebruik
- 3^e lijn: **actieve ondersteuning**
- 4^e lijn: **kennisopbouw en -deling**

Werking Groep Dilbeek (interne communicatie, projectmatig werken, functie-afspraken ...)

Participatieinstrumenten

Vanuit bestuur

Participatie in projecten

(incl. openbare onderzoeken)

Participatie aan het Meerjarenplan

Beleidscommunicatie (incl. actieve openbaarheid bestuur)

Informeel stakeholder management

Hybride

Verplichte adviesraden (jeugdraad, GECORO, LOK, LSV BOA, schoolraden)

Adviesraden op initiatief gemeente (bv. onderwijsplatform)

Vanuit burgers

- Verzoekschriften aan het bestuur
- Voorstellen en vragen aan de raad
- Volksraadpleging

Klachten

Passieve openbaarheid bestuur

Gemeenteraad

Gemeenteraads-
commissie

Beleidsvisie

(Waarom doen we aan participatie, wat zijn onze doelen en leidende principes?)

Participatiereglement

(regels van onze participatie-instrumenten)

Monitoring en evaluatie participatiebeleid

Communicatie van participatiebeleid en -instrumenten

Van beleid naar plan (2026)

1. **Visie en reglement afwerken** en laten goedkeuren (feb-jun)
2. Doorvertaling visie/reglement naar 1^e set **instrumenten-fiches** (mei-aug)
 1. 1^e prioriteit: projectparticipatie
 2. MJP-participatie (met oog op start in 2027)
3. **Externe communicatie** van participatiebeleid (jun-sep)
 1. Platform (**Doe Mee herwerken** naar landingspagina) (maart-juni)
 2. **Communicatiecampagne** (sep)
4. **Ondersteuningspakket** medewerkers voor projectparticipatie (apr-aug)
5. **Interne communicatie** en intervisie participatiebeleid (sep-okt)
 1. **Pagina's intranet**
 2. **Workshops** voor toelichting + intervisie => voeden van roadmap en JAP 2027

Het participatiereglement

Het vastleggen van onze engagementen in eenduidige afspraken

Reglement: overzicht

- **Titel 1: missie/visie**
- **Titel 2: instrumenten**
 - Verzoekschriften
 - Vragen en voorstellen aan de raad
 - Volksraadpleging
 - Participatie in gemeentelijke projecten !
 - MJP-participatie !
 - Structurele adviesorganen !
- **Titel 3: evaluatie**

Inzoomen op reglement: Projectparticipatie

- Engagements geformaliseerd:
 - Systematische **afweging en agenda** (jaarlijkse oefening)
 - Indien keuze voor participatie: **verplicht participatieplan en evaluatie**
- Engagement behouden om een orgaan te organiseren dat burgers mee laat nadenken over de beste manier om hen te betrekken in onze projecten (= **De Spil**) – als “type 2” overlegorgaan

Inzoomen op reglement: MJP-participatie

- Principe van MJP-participatie in **voorbereiding van elk MJP** in reglement opgenomen (**maar niet hoé**)
- Jaarlijks **breed participatiemoment** rond het MJP ook opgenomen in reglement (= vervangt het oude concept Burgerforum)

Inzoomen op reglement: Structurele adviesorganen

Leidende principes:

- Verschillende soorten structurele initiatieven moeten **duidelijk gedefinieerd worden**: doel, rechten en plichten, relatie tot de gemeente, eigenaarschap
- Nood om **in lijn te blijven met decreet lokaal bestuur** (bv. gemeenteraad erkent structurele adviesorganen)
- Erkende raden moeten **bijdragen aan onze leidende principes**, maar met maximale vrijheid hoe ze dat doen
- We willen **burgerinitiatieven** zoals koepelverenigingen en wijkraden een plaats geven binnen onze verenigingsondersteuning

Inzoomen op reglement: Structurele adviesorganen

Oplossing:

- **3 types adviesorganen:**
 1. **Wettelijk vereiste adviesraden** (bv. Gecoro, jeugdraad, LOK, Samenwerkingsverband BOA, schoolraden ...)
 2. Organen **op initiatief van de gemeente** (bv. Onderwijsplatform, Spil)
 3. Initiatieven van burgers (bv. Seniorennet, wijkraden ...) (= **VERENIGINGEN!**)
- **Gemeenschappelijk:** allemaal als doel om bij te dragen aan het beleid
- **Verschil:**
 - Wanneer/door wie opgericht
 - Wie heeft eigenaarschap over werking
 - Ondersteuning door de gemeente
 - Manieren van advies geven aan de gemeente

Inzoomen op reglement: Structurele adviesorganen

Type	Aanleiding voor oprichting	Wie neemt initiatief voor oprichting	Wie keurt oprichting goed	Wie is eigenaar van de werking van het orgaan
Wettelijk verplichte adviesraden (LOK, GECORO, JR, LSV BOA, Schoolraden)	Wettelijke/decretale verplichting	Gemeente (maar kan andere actoren betrekken)	Gemeenteraad	Leden van de adviesraad
Overlegorganen op initiatief van de gemeente (Onderwijsplatform, Spil)	Nood bij de gemeente	Gemeente (maar kan andere actoren betrekken)	Gemeenteraad	Gemeente
Initiatieven van burgers	Nood/initiatief van burgers	Burgers	n.v.t. Indien erkenning als vereniging: door CBS	Burgers

Inzoomen op reglement: Structurele adviesorganen

Type	Verplicht vastleggen van werking	Advies op eigen initiatief?	Advies op vraag van de gemeente?	Ondersteuning van de gemeente
Wettelijk verplichte adviesraden	Ja	Altijd mogelijk	Altijd mogelijk + verplicht volgens relevante decreten	Ondersteuning die nodig is om het orgaan haar opdracht te laten uitvoeren
organen op initiatief van de gemeente	Ja	Eventueel mogelijk	Altijd mogelijk + verplicht o.b.v. gemaakte afspraken	Ondersteuning die nodig is om het orgaan haar opdracht te laten uitvoeren
organen op initiatief van burgers	Nee (tenzij beperkt in kader van erkenning als vereniging)	Altijd mogelijk (via de voor burgers beschikbare participatie-instrumenten)	Altijd mogelijk maar enkel in het kader van participatie-acties opgezet door de gemeente	Binnen de gemeentelijke reglementen en acties rond verenigingsondersteuning

Wat vooral onthouden?

Wat vooral te onthouden?

- **Vijf leidende principes** vormen de basis voor uitvoer, communicatie en evaluatie
- **Verankering** van participatie in de werking van onze organisatie moet voor meer doelgerichtheid en impact zorgen
- **Participatiereglement** legt werking van onze instrumenten vast, maar laat ruimte voor concrete invulling
- **Inzetten op communicatie** om te zorgen voor duidelijkheid en enthousiasme
- Voor alle instrumenten: **intern afsprakenkader** (“fiches”) en ondersteuning
- Participatie is **meer dan mee beslissen in projecten**
- We willen **eigen initiatief** van burgers versterken

DILBEEK.BE